

?El bou i les debaneres

El vocabulari del tèxtil a Manresa i al Bages dona per a molt i és prou conegut el pes d'aquesta indústria en el passat de la ciutat i la comarca. Cal remarcar l'estudi, "Llenguatge i tecnologia dels vetaires manresans", elaborat per Lluís Virós, publicat a la miscel·lània "Aspectes de la llengua catalana al Bages" (1997) i centrat en el vocabulari tradicional de la cinteria, el sector de les vetes de cotó, dels vetaires, de forta implantació aquí.

I en l'àmbit del tèxtil manresà destaca el *bou*, una màquina que tenia tants departaments com peces es teixien i servia per plegar la veta teixida després de passar pels forats de la taula mitjançant uns rodets o cabdells. El Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC2) no recull la paraula en aquest sentit, però sí que ho fa el Diccionari Alcover Moll (DCVB), que la situa precisament a Manresa. Sortosament, aquesta màquina s'ha mantingut en l'imaginari manresà gràcies a la seva incorporació en el Correfoc, en la forma d'una de les bèsties més temibles.

Una altra paraula *manresana* de l'àmbit del tèxtil que recull l'estudi esmentat és la que designa l'aparell giratori on es posen les madeixes de veta per plegar-les, la *debanera*, variant de

debanadora no recollida al DIEC2, però que el DCVB anota com a pròpia de Manresa. També l'hem localitzada al Solsonès i probablement també en feia servir en altres comarques veïnes. De fet, una expressió encara ben usual entre nosaltres és la de *ballar com unes debaneres*, en el sentit d'anar d'una banda a l'altra, que també recull Jaume Serra Soler al seu interessant blog sobre paraules que es diuen a Artés.

[despiece]Podeu fer arribar les vostres aportacions al nostre correu electrònic o via Twitter, Facebook o Instagram, amb l'etiqueta *#bagesisme*.[/despiece]